

Redegørelse om inspektion i Rønde Sparekasse (hvidvaskområdet)

Indledning

Finanstilsynet var i november 2019 på inspektion i Rønde Sparekasse. Inspektionen var en undersøgelse af hvidvaskområdet som led i det løbende tilsyn med virksomheden. Inspektionen omfattede virksomhedens risikovurdering, politikker, procedurer og interne kontroller samt kundekendingsprocedurer, herunder overvågning af privatkunder og virksomhedskunder.

Risikovurdering og sammenfatning

Sparekassen er et lokalt forankret pengeinstitut, hvis primære markedsområde er Midtjylland. Sparekassen har en traditionel forretningsmodel med simple ind- og udlånsprodukter, herunder ikke-komplicerede finansielle produkter inden for bank-, investering-, pensions- og forsikringsområdet. Sparekassens fordeling mellem henholdsvis privat- og erhvervskunder er 75% privatkunder og 25% erhvervskunder. Erhvervskunderne er hovedsageligt små og mellemstore virksomheder med simple strukturer. Sparekassen havde ultimo 2019 et samlet udlån på 346,9 mio. kr. og ca. 20 fuldtidsansatte.

Sparekassen har oplyst, at den som udgangspunkt kun optager kunder i Midtjylland, og at op mod 90 % af sparekassens kunder er bosiddende i området. De resterende kunder er kunder med nære relationer til sparekassen, f.eks. en eksisterende kundes voksne barn, som er flyttet væk fra nærområdet, men som har eller ønsker en konto.

Sparekassen oplyser, at op mod 90 % af kunderne er legitimeret ved fysisk fremmøde, og at kun enkelte kunder med nære relationer til sparekassen er legitimeret uden fysisk fremmøde.

Finanstilsynet vurderer, at sparekassens iboende risiko for at blive brugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme er normal til høj vurderet i forhold til gennemsnittet af finansielle virksomheder i Danmark. I vurderingen er der særligt lagt vægt på, at sparekassen udbyder en række finansielle produkter

til både privatkunder og erhvervs kunder. Sparekassen begrænser dog sin virksomhed til simple finansielle produkter og tager primært udgangspunkt i sit lokalområde med kunder, som primært er bosat i Danmark.

På baggrund af inspektionen har en række områder givet anledning til tilsynsreaktioner.

Finanstilsynet konstaterede, at den hvidvaskansvarlige og den compliance-ansvarlige blev udpeget i sommeren 2019. Finanstilsynet kunne imidlertid konstatere, at direktøren er såkaldt *faglig ansvarlig* og godkender forretningsgange, udarbejder det interne kontrolset-up og foretager underretninger, hvilket skal varetages af den hvidvaskansvarlige. Sparekassen får påbud om at sikre, at det er den hvidvaskansvarlige, der varetager funktionen som hvidvaskansvarlig, og opfylder de krav, som hvidvaskloven stiller til den hvidvaskansvarlige, herunder godkendelse af sparekassens politikker, forretningsgange og kontroller.

Finanstilsynet konstaterede, at sparekassens risikovurdering ikke i tilstrækkeligt omfang indeholder en identificering og vurdering af den iboende risiko for, at sparekassen kan blive brugt til hvidvask og finansiering af terrorisme. Herunder er risikovurderingen ikke underbygget med relevante oplysninger, og den tager ikke udgangspunkt i de nationale og supranationale risikovurderinger. Sparekassen får på den baggrund påbud om, at risikovurderingen skal revideres i overensstemmelse hermed.

Sparekassen får påbud om at sikre, at sparekassens politik på hvidvaskområdet tager udgangspunkt i sparekassens risikovurdering udarbejdet i overensstemmelse med § 7, stk. 1, i hvidvaskloven, fastsætter sparekassens overordnede strategiske mål på hvidvaskområdet, herunder hvordan sparekassen reagerer på nye risici, samt indeholder de principielle beslutninger om, hvordan sparekassen skal indrettes, så risiciene for hvidvask og terrorfinansiering imødegås.

Sparekassen får påbud om at tilrette sine forretningsgange, således at disse omfatter en forretningsgang for screening af medarbejdere forud for ansættelse, at der i forretningsgangen for underretninger skelnes mellem hvidvask og terrorfinansiering, samt at det i forretningsgangen for intern kontrol fremgår, hvordan sparekassen med passende hyppighed vil foretage interne kontroller, der sikrer, at sparekassen effektivt forebygger, begrænser og styrer risikoen for hvidvask og terrorfinansiering.

Sparekassen får påbud om at sikre, at sparekassens interne kontroller er tilstrækkeligt effektive, og at der foreligger dokumentation for sparekassens udførte interne kontroller.

Sparekassen får påbud om at sikre, at sparekassen har identitetsoplysninger på alle sparekassens erhvervskunder, herunder at der for juridiske personer indhentes oplysninger om reelle ejere med henblik på at sikre et tilstrækkeligt kendskab til kunderne, samt at der indhentes oplysninger om kundeforholdets tilsigtede beskaffenhed, og foretages en konkret risikovurdering af hver kunde på baggrund heraf, og at dette kan godtgøres over for Finanstilsynet.

Sparekassen får påbud om at sikre, at sparekassen foretager den fornødne overvågning af etablerede forretningsforbindelser med sparekassens kunder, herunder at oplysninger om kunden løbende ajourføres. Ligeledes skal sparekassen sikre, at sparekassens forretningsgang for overvågning af kunder og kundetransaktioner i tilstrækkelig grad opfylder kravene til overvågning og ajourføring samt er operationel for sparekassens medarbejdere. Dette skal sikre, at det er klart, hvem der skal ajourføre oplysninger på kunden, hvilke oplysninger der skal ajourføres, og hvornår ajourføringen skal foretages.